

SÖKANDE

MDH Bygg AB, 556689-0603
Järnvägsgatan 70
933 22 Arvidsjaur

MOTPART

Skellefteå kommun
931 85 Skellefteå

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

KONKURRENSVERKET	
2016-06-08	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Skellefteå kommun (Kommunen) har infordrat anbud på ramavtal avseende byggservice (dnr UH-2016-1). Vid prövningen av anbuden har Kommunen bedömt att MDH Bygg AB offererat ett onormalt lågt timpris som inte kan accepteras efter förklaring från leverantören, varför anbudet förkastats. Vid upphandlingen har förenklat förfarande använts.

MDH Bygg AB (MDH) yrkar i förvaltningsrätten i första hand att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse har gjorts och i andra hand att upphandlingen ska göras om.

Kommunen motsätter sig bifall till ansökan om överprövning.

PARTERNAS ANFÖRANDEN

MDH anför bl.a. följande.

Anbudet från MDH har felaktigt diskvalificerats. MDH:s anbudspriser är inte onormalt låga.

MDH har på begäran av Kommunen lämnat ett förtydligande med en rimlig förklaring av timpriset (se bilaga 1 till domen). Av förtydligandet framgår att timpriset är beräknat så att MDH har täckning för sina kostnader och syftet med priset är bl.a. att kunna behålla de yrkesarbetare som utför projekt hela året så att företaget inte tappar värdefull kompetens. Anbudet ska ses som ett komplement till andra projekt i regionen för att trygga sysselsättningen.

Av Kommunens bemötande (se bilaga 2 till domen) framgår att om posten "allmänna arbeten" inte tas med likställs beräkningarna och visar att MDH:s beräkning är helt riktig.

Vid förvaltningsrättens bedömning bör även MDH:s ekonomiska stabilitet beaktas. Detta har betydelse och visar på förmåga att fullfölja kontraktet med de angivna anbudspriserna. MDH har en mycket god ekonomi och det aktuella kontraktet har inte avgörande betydelse för ekonomin. Det finns inte heller någon skyldighet att visa att vinst görs på kontraktet. Anbudet är allvarligt menat och MDH har för avsikt att leverera.

Kommunen anför att lägsta timpris enligt uträkning är 359, 655 kr (inklusive allmänna arbeten). Summeringen i den beräkningen är inte riktig.

Korrekt beräkning ska vara:

	Inklusive allmänna arbeten	Exklusive allmänna arbeten
Lön	188	188
Arbetsgivaravgifter	59,07	59,07
Sociala avgifter	33,84	33,84
Semesterlön	24,44	24,44
Helg o arbetstids- förkortning	14,1	14,1
Samtliga resor under arbetsdagen	10	10
Allmänna arbeten	18,8	
Sjuklön	7,445	7,445
Summa	355,70	336,90

Det är alltså endast en marginell skillnad mellan MDH:s beräkning och ovanstående. Deras beräkning om 350 kr/tim är trovärdig och riktig.

De beräkningar som Kommunen presenterat har visat sig vara felaktiga och i det senaste yttrandet från Kommunen anføres att MDH skulle gå minus med 3,955 kr/tim. Det är en avvikelse på cirka en procent. Den avvikelsen kan vara ett avrundningsfel i Kommunens beräkning.

MDH lider skada på så sätt att likabehandlingsprincipen är åsidosatt och MDH går miste om kontrakt.

Kommunen anför bl.a. följande.

MDH går back på sitt offererade timpris 350 kr.

Timpriset ska enligt förfrågningsunderlagets Anbudsspecifikation innefatta: samtliga kostnader för löner, påslag för sociala kostnader, samtliga resor under arbetsdagen, restidsersättning och traktamente, handmaskiner, handverktyg och mindre redskap, personlig skyddsutrustning, allmänna hjälpmedel och allmänna arbeten, arbetsledning, försäkringar, övriga omkostnader, räntor, administration, vinst, omkostnad för bil för yrkesarbetare.

Enligt uträkning från Svensk Byggingusti och fackförbundet Byggnads anges lägsta timpris för yrkesarbetare till 359,655 kr och då är ej medräknat kostnader för restidsersättning och traktamente, handmaskiner, handverktyg och mindre redskap, personlig skyddsutrustning, allmänna hjälpmedel, arbetsledning, försäkringar, övriga omkostnader, räntor, administration, vinst, omkostnad för bil för yrkesarbetare.

Kommunen har ej ansett MDH:s förklaring till priset vara tillfredsställande.

Utan att Kommunen tagit hänsyn till detta i bedömningen bör uppmärksammas att MDH troligen skulle behöva debitera fler timmar än vad som i grunden är nödvändigt för respektive uppdrag.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

En upphandlande myndighet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten

skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått ett tillfredsställande svar (15 kap. 17 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts (16 kap. 6 § LOU).

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

MDH menar att Kommunen inte haft fog för att förkasta deras anbud på grunden att priset är onormalt lågt.

Den första frågan som förvaltningsrätten har att ta ställning till är om det av MDH offererade timpriset är så lågt att det funnits grund för Kommunen att ifrågasätta anbudets seriositet.

Kommunen har inhämtat uppgifter från Svensk Byggindustri och Byggnads, vilka angett 359,655 kr som lägsta timpris för en yrkesarbetare. I det beloppet ingår inte kostnader för bl.a. handmaskiner, handverktyg och försäkringar, vilka enligt förfrågningsunderlaget ska ingå i offererat timpris. MDH:s offererade timpris är 350 kr. Oavsett om lägsta timpris bör anses vara 359,655 kr eller 355,70 kr, vilket MDH angett, anser förvaltningsrätten att Kommunen har haft skäl för att begära en förklaring av MDH avseende det låga timpriset.

Den fråga som härmed uppkommer är om MDH har lämnat godtagbara förklaringar till det låga timpriset.

När myndigheten fått in förklaringar till anbudet ska den bedöma om förklaringarna är godtagbara och anbudet trots det låga priset är seriöst menat.

Denna bedömning får göras i varje enskilt fall med hänsyn till upphandlingsföremålet (prop. 2006/07:128 s. 407).

Av EU-domstolens praxis framgår att det är anbudsgivaren som ska ge in bevisning som förklarar det låga priset (se SAG ELV Slovensko, punkterna 28 och 29). Anbudsgivaren är också den som har bäst tillgång till sådana uppgifter som kan tydliggöra att det egna anbudet är allvarligt menat.

I syfte att säkerställa effektiv konkurrens ska alla relevanta faktorer som anbudsgivaren gjort gällande och som hänför sig till kontraktsföremålet beaktas vid myndighetens granskning av huruvida ett anbud är onormalt lågt (se Lombardini och Mantovani, punkt 82 och SAG ELV Slovensko, punkterna 29 och 30).

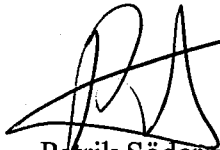
Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 28 januari 2016 två avgöranden avseende onormalt låga anbud. I det ena avgörandet ansåg domstolen att den upphandlande myndigheten haft fog för att förkasta anbuden (mål nr 6159-6160—14). I det andra avgörandet ansåg domstolen dock att anbudet inte skulle förkastas som onormalt lågt (mål nr 6578-14). Bedömningen i det senare avgörandet grundade sig bl.a. på att av bolaget lämnade förklaringar ansågs detaljerade och noggrant redovisade samt att det saknades anledning att ifrågasätta uppgifterna.

De förklaringar som lämnats av MDH är bl.a. att man vill säkerställa sysselsättning året runt, att man har mycket god ekonomi och att det aktuella kontraktet inte har någon avgörande betydelse för ekonomin.

Förvaltningsrätten anser att de av MDH angivna förklaringarna är mycket allmänt hållna och inte på ett godtagbart sätt förklarar den låga prissättningen i anbudet.

På grund av det anförda och då inte heller vad som i övrigt anförts av MDH ger stöd för en annan bedömning finner förvaltningsrätten att Kommunen har haft skäl för att förkasta anbudet på angiven grund. Mot denna bakgrund och då det inte heller i övrigt har framkommit att upphandlingen skulle strida mot LOU eller mot någon av de gemenskapsrättsliga principerna ska MDH:s ansökan om överprövning avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 3 (DV 3109/1C LOU)

Patrik Södergren
Rådman

Målet har föredragits av Christina Röckner.

Förvaltningsrätten i Umeå Inkom	
2016-03-22 (Bilaga 1)	
Månr 564-16	Aktbil 2

Arvidsjaur 2016-03-22

Bilaga 1

Ärende: Begärd förtydligande av timpris för anbud Ramavtal avseende Byggservice Skellefteå kommun

I anbud lämnat den 26/2 2016 via E-avrop för rubricerat objekt har vi bifogat en fil där man ser en uträkning för prissättningen av timpriset i anbudet.

Detta är en generell mall med föreslagna kostnadsdelar som vi använder oss av inom bolaget för att se hur olika prissättningar kan se ut.

Där framkommer att om vi valt att följa denna uträkning till fullo så skulle lämnat anbud för timpenning ha hamnat på 364,46 kr per timme.

Vi valde att inte följa denna uträkning till fullo utan lämnade sedan i Anbudsspecifikationen ett timpris på 350 kr.

Detta har ni ansett vara förbryllande och grund för ett förtydligande.

Vi vill här förtydliga att anledningen till att vi valde att ange 350 kr är att vi anser oss ha full tackning för timpriset. Samtidigt är vi till fullo beredda att inte erhålla någon större vinst i detta projekt

Den stora vinsten för oss i projektet är att vi genom ett RAM avtal med Skellefteå kommun, kan komma att säkerställa våra anställda sysselsättning året runt och därmed ej tappa värdefull kompetens mm om vi, som så många andra i branschen, skulle tvingas, pga låg sysselsättning, friställa våra arbetare under vissa perioder på året.

RAM avtalet skulle för oss innebära ett mycket gott komplement till våra andra projekt i regionen för att trygga sysselsättningen.

Vi hoppas och tror även på att detta eventuella nya samarbete genom RAM avtalet ska öppna upp möjligheten till fler nyanställningar i Skellefteå kommun.

Därför valde vi att lägga vårt anbud för timpenning på 350 kr/timme.

Vi har under åren arbetat hårt för att kunna utvecklas utan att överdrivet öka våra omkostnader för tex administration som tyvärr är en kostnad som många bolag okontrollerat har skapat i sina bolag och som dom därmed även måste få tackning för.

Vi har idag RAM avtal med flera aktörer och vi har även hos dessa genom åren haft samma tanke kring detta. Det har medfört att vi kunnat se att trots ett, kanske i betraktarens ögon, något lågt timpris så har vi tackning för kostnaderna samt att vi även kunnat bibehålla de yrkesarbetare som utför projekten hela året runt trots att man inom bygg och anläggningsbranschen har för vana att ofta friställa många YA under vinterhalvåret då det ofta är lite projekt igång på våra breddgrader.

Vi hoppas att ni härmed har fått en förklaring på varför vi valt att ange 350 kr/timme som timpris i anbudet.

Vi står fast vid detta pris och har inte för avsikt att ändra detta.

Alla delar som ska ingå i timpriset enligt förfrågningsunderlaget från er ingår i delgivet pris 350 kr, och vi har ej för avsikt att försöka få ut någon mer kostnad knutet till timpriset separat.

Delger även en ny och mer preciserad uträkning där ni mer tydligt kan se hur vi kan fördela kostnaderna. (se sida 2)

Man bör vara medveten om att en uträkning av timpris i detta anbudsärende är en fiktiv kostnadskalkyl, där denna kalkyl är en förhoppning och tro på hur det kan komma att se ut i verkligheten, dock har man ju inte den sanna och riktiga bilden klar förrän man utfört arbetet och kan följa upp den faktiska kostnaden i projektet under året.

Vi anser oss dock ha tackning för alla kostnader samt även ett utrymme i bolaget att rent ekonomiskt klara av eventuella felbudgeteringar från vår sida.

Vi kan bara beklaga att vi möjligen skapade oklarhet genom att delge en uträkning som lämnade frågetecken på hur vi räknat.

Vi hoppas att ni härmed har fått insikt i hur vi tänker och vår avsikt i att ge ett pris som både säkerställer ett fördelaktigt avtal för er samt ger oss möjlighet till god sysselsättning och samarbete med er som samarbetspartner.

Vi kan härmed inte medhålla om att priset är oskäligt lågt då vi trots allt anser oss ha full tackning för våra kostnader

Med vänlig hälsning

Heléne Lundmark

Förvaltningsrätten i Umeå Inkom	
2016 -03- 22	
Månr	Aktbil
564-16	3

(Bilaga 2)

Angående upphandling UH-2016-1. Ramavtal avseende ~~Byggservice~~

Angivet timpris

Vi har tagit del av ert svar på efterfrågat förtydligande av ert anbud.

Ni har svarat snittkostnaden per arbetad timme är 350 kr och specificerat kostnaderna enligt nedan:

Lön : 188 kr

Arbetsgivaravgifter och sociala avgifter: 118,95 kr

Semesterlön: 20,68 kr

Samtliga resor under arbetsdagen, restidsersättning och traktamente: 7 kr

Sjuklön: 1 kr

Lagstadgad arbetsgivaravgift ligger i dagsläget på 31,42% och skulle motsvara 59,07 kronor i ert fall. Andra sociala avgifter (avtalsförsäkring, avtalspension, löneskatter på pensionskostnad osv) 18 %. Vidare har vi pratat med Svenska Byggindustri och Fackförbundet Byggnads för att höra vad helg och arbetstidsförkortning ska vara enligt avtal. För ett byggföretag ligger helg och arbetstidsförkortning på 7,5 % och skulle i ert fall motsvara 14,1 kr. Vidare har vi även tagit reda på att en byggarbetare ansluten till Byggnads Norrbotten ska ha i ersättning för sjuklön, semesterlön, allmänna arbeten osv enligt nedan.

Tittar man på er uträkning med de siffror jag har fått enligt avtal blir det (enligt det vi efterfrågat som ska ingå i pris)

Lön: 188

Arbetsgivaravgifter: 59,07

Sociala avgifter: 33,84

Semesterlön (13%): 24,44

Helg och arbetstidsförkortning (7,5%): 14,1

Samtliga resor under arbetsdagen, restidsersättning och traktamente: ca 10 kr/tim

Allmänna arbeten 10 % = 18,8

Enligt kollektivavtal görs uträkning av sjukavdrag och sjuklön till 3,960%

Sjuklön: 7,445

= 359,655

Det skulle innebära att varje timme skulle gå minus med 9,655 kronor

Då finns ej täckning för kostnader som handmaskiner, handverktyg och mindre redskap, personlig skyddsutrustning, allmänna hjälpmedel, administration, vinst, arbetsledning, försäkringar, räntor och interna lönebikostnader.

Redovisar man ej allmänna arbeten som specificerat enligt ovan av Svensk byggindustri (utifrån det underlag som vi efterfrågat för att likställa)

Ges en lön på: 340,855 kronor

Vilket ger att 9,145 kronor ska täcka handmaskiner, handverktyg och mindre redskap, personlig skyddsutrustning, allmänna hjälpmedel, administration, vinst, arbetsledning, försäkringar, räntor och interna lönebikostnader.

Vi ser det som ett onormalt lågt pris där förtydligandet ej bedöms godtagbart och tillfredställande enligt det efterfrågade i förfrågningsunderlaget.

Från: e-Avrop [<mailto:noreply@e-avrop.com>]

Skickat: den 2 mars 2016 16:45

Till: Heléne Lundmark <helene@mdhbygge.se>

Ämne: Svar på förtydligande

Avseende Ramavtal avseende Byggservice (Skellefteå kommun).

MEDDELANDE / MESSAGE

Enligt bifogad fil så har vi sammanfattat vår bedömning efter samtal med Fackförbundet Byggnads i Norrbotten och Svensk Byggindustri

BILAGOR / ATTACHMENTS

[projektfil Angivet timpris.pdf](#)

VIKTIGT / IMPORTANT

Du kan inte besvara detta meddelande via e-post!

Du måste logga in på samma konto som detta meddelande skickats till.

Skicka ditt svar genom att följa denna länk, och sedan logga in.

OBS! Besvaras senast 2016-03-07

ENGLISH

You can not reply to this message by e-mail!

You must sign in to the same account as this message was sent to.

Please, reply by following this link and sign in.

Please, answer at the latest on 03-07-2016

Med vänlig hälsning/Best regards

Anne Pakisjärvi

SKELLEFTEÅ KOMMUN

anne.pakisjarvi@skelleftea.se

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

